

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 9-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 3

Gorica - 17. januarja 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Oskrunjeni božji dvori

Stoji pisano v Razodetju: »Vstani in izmeri božje svetišče in oltar in tiste, ki v njem molijo. Dvor pa, ki je zunaj svetišča, izpusti in ga ne meri, ker je bil dan nevernikom; in ti bodo sveto mesto teptali dva in štirideset mesecev« (Raz. 11,2). Sveti Duh je tu napovedal, da bo to, kar je v Cerkvi bistveno božjega, rešeno; to pa, kar je v Cerkvi človeškega, kar je le dvor zunaj božjega svetišča, bo izpostavljeno vednim napadom Boga odpuščajočega sveta in bo celo dano nevernikom v roke, ki bodo določili čas s svojimi odurnimi nogami celo teptali sveto mesto, Cerkev božjo na zemlji.

Božja beseda se je v vidno kazen za našo nezvestobo nad nami izvršila. Katoličani smo bili izredno blagoslovljeni. Neskončni Bog, ki je v svojem bistvu Resnica, Pravica, Dobrota in Ljubezen, se nam je daroval po Kristusu in po katoliški Cerkvi, da bi mi tu na svetu z Njegovim milostjo ostvarili »kraljestvo božje«, ki naj bi bilo kraljestvo resnice, pravice, dobrote in ljubezni. Nevesta Kristusova in naša mati katoliška Cerkev je z ognjevitim delom svojih apostolov, krvjo svojih mučencev, zvestobo spoznavalec, čistostjo devic ustvarila v duhu evangelija krščansko kulturo. Nam pa, otrokom in dedičem, je bil dan božji ukaz, ukaz razuma in vesti, da ohranimo neokrnjen ne samo zaklad božjega razodetja, to je svetišče božje med nami, ampak tudi duhovno veličino in bogastvo krščanske kulture, tudi temeljna načela in vzvišene ideje krščanske svetovnega nazora, ki so se kot zlati dvori zgrinjali krog božjega svetišča. Prevelika večina katoličanov in vernikov sploh ni bila na višini časa in ni izvršila božjega ukaza: s svojo medlo vero, s svojim nedoslednim krščenstvom, z dvojno moralno so izdali svoje poslanje, zatajili svoje prepričanje, odpovedali zvestobo Cerkvi. Pravični Bog se je tedaj umaknil od nevednih služabnikov in v naše osramočenje in kazen je nastopila »zver iz brezna«, satan, ki je nad kristjani zagrešil najtežji kulturni rop, kar jih pozna zgodovina.

Bili smo v posesti nesprenemljive in vekotrajne Pravice: stvaritelji novega pravnega reda, zakoniteltji postav in zakonov, ki so sijajno urejevali odnose do sebe, do bližnjega, do Boga — sinovi krivice in ropa so se z zvijačo polastili ustavnih in zakonodajnih organov, sodnih stolov, meča pravice, da so lahko v hudobiji svojih sre skotili brezbožne zakonodaje, ki bijejo v obraz vsakemu čutu tudi zgolj naravne pravičnosti. Krivičnejši in zločineci so izrgali krščanskemu zakonodajalcu iz rok tehnične pravice in palice oblasti, da zdaj v imenu zakona in novega reda teptajo v prah one, ki so v svoji otopeli brezvestnosti in brezbriznosti premalo goreli za zmago in vlado božjih pravice.

Bili smo otroci božje Dobrote, vojščaki Kneza miru in sprave, priče in apostoli nebeske Ljubezni in imeli smo izrečno povelje, človeštvu nepretrgoma oznanjevati dobroto in ljubezen, mir in spravo, bratstvo v Kristusu. Ker pa smo kot nezvesti hlapci dremali in spali, so nam sinovi hudobije, sovraštva in maščevalnosti izrgali iz rok zastavo dobrote, miru in ljubezni, katero danes s farizejsko vno vihtijo pred očmi narodov, ki hlepijo po dobroti, miru, ljubezni. Mirovne ofenzive v imenu Picassove golobice brez oljčne vejice miru, radijski pozivi proletarcev vsega sveta, naj se združijo, bleščeče obljube brezrazredne družbe in socializacije življenja, napovedi raja na zemlji, vsi ti klavni nadomestki ne bodo ni-

imeli smo izrečno povelje, človeštvu nepretrgoma oznanjevati dobroto in ljubezen, mir in spravo, bratstvo v Kristusu. Ker pa smo kot nezvesti hlapci dremali in spali, so nam sinovi hudobije, sovraštva in maščevalnosti izrgali iz rok zastavo dobrote, miru in ljubezni, katero danes s farizejsko vno vihtijo pred očmi narodov, ki hlepijo po dobroti, miru, ljubezni. Mirovne ofenzive v imenu Picassove golobice brez oljčne vejice miru, radijski pozivi proletarcev vsega sveta, naj se združijo, bleščeče obljube brezrazredne družbe in socializacije življenja, napovedi raja na zemlji, vsi ti klavni nadomestki ne bodo ni-

Churchill v Ameriki

Po obisku v Washingtonu je Churchill odpotoval v Kanado. V Združenih državah je dobro opravil. Njegovi razgovori s predsednikom Trumanom niso vzbujali praznega hrupa in teatarskega vzdusja. Oba moža sta se hitro lotila dela in njuni razgovori so bili toliko bolj uspešni, ker so bili odkriti. Uradno poročilo, ki sta ga izdala, ne izraža nikakega praznega zmagoslavja, pove pa, da je bilo vzpostavljeno med obema državama staro zaupanje in da sta vzbudila novo medsebojno razumevanje.

Na ta način se bosta lažje sporazumela, kadar se bodo pojavili novi problemi. Razlike sta odrinila tja,

koli in nikdar osrečili človeškega srca, ki hrepeni po nadzemeljski sreči otrok božjih.

Ko katoličani z jokom v duši gledamo oskrunjene božje dvore, ko v poraznem spoznanju doumevamo zločin nad krščansko kulturo, katero je zagrešila laicizacija življenja in izločitev Cerkev iz javnega življenja, ko opazujemo angela teme, kako se izdaja za angela luči in ko poslušamo krokarje smrti s pavjim perjem, vstaja z neodoljivo silo v nas odločni sklep, ki prehaja v sveto prisego: »Razkristjanjenemu svetu bomo vrnili krščanski obraz, krščanski kulturi zagotovimo spet njene božje odlike, da se bo božja slava širila iz svetišča preko posvečenih dvorov v sveto mesto Jeruzalem!«

Jurij

kamor spadajo, to je v ozadje. To je najboljši začetek novega leta, v katerem čakajo težke preizkušnje Veliko Britanijo in Ameriko. Toda oba državnika gledata dalje od neposrednih nevarnosti in težav. Kakor pravi uradno poročilo, sta obe državi »odločeni ustvariti atlantsko skupnost, ne samo za sedanjo obrambo, temveč kot trajni razvoj... Ničesar ni, česar bi državi, ki sta se združili v prizadevanju po ohranitvi miru, ne mogli doseči, če bosta vztrajali pri takem sodelovanju tudi še potem, ko bo minila nujnost oboroževanja. To je tudi njun namen.

Bilanca komun. preganjanj na Kitajskem

Preteklo leto je bilo za kitajske katoličane izredno trdo. Čeravno se držijo kitajski komunisti načela, da ne smejo ustvarjati katoliških mučencev, je bilo kljub temu mnogo katoličanov, duhovnikov in laikov, obsojeno lansko leto na smrt, na videz na podlagi političnih zločinov, v resnici pa zaradi svoje vdanosti kat. cerkvi. Vendar je bil glavni komunistični udarec namenjen predvsem kat. Cerkvi sami, katoliških hierarhiji in raznim cerkvenim dobrotinam in šolskim ustanovam. Komunistično prizadevanje je šlo lansko leto za tem, da bi ustanovili samostojno kitajsko cerkev, ki naj bi bila od Rima popolnoma neodvisna.

Zato so udarili predvsem po inozemskih misijonarjih. Od januarja do decembra preteklega leta je moralo zapustiti Kitajsko 1.200 inozemskih misijonarjev, ki so bili nasilno izgnani, ali ki so bili radi nezgodnih razmer prisiljeni, da so odšli drugam. Od teh je bilo 18 škofov, 530 duhovnikov, 40 bratov laikov in 630 misijonskih sester. Ta izgon tujih misijonarjev se še vedno nadaljuje.

Mnogo misijonarjev domačih in tujih, je pa zaprtih pod obtožbo, da so »sabotirali novo Kitajsko« in da so se upirali vladi. Vsi ti izrazi pomenijo le to, da se niso hoteli ločiti od rimske Cerkve ter pristopiti k novi razkolni komunistični cerkvi. Po nekem poročilu je zadnje čase zaprtih 22 škofov in apostolskih prefektov in okoli 300 duhovnikov, bratov in misijonskih sester. Popolnoma neznana je usoda ameriškega škofa msgr. Adolfa Paschanga, ki so ga komunisti aretirali, pretepli ter mu poleg tega še grozili z najhujšimi kaznimi, če bi v tednu ne plačal 40.000 hongkongskih dolarjev. Ravno tako se nič ne ve o hongkongskem škofu msgr. Lovrenca Bianchiju, članu italijanskih zunanjih misijonov v Milanu.

Kljub vsem preganjanjem je ostalo na Kitajskem še kakih 1500 inozemskih duhovnikov, 100 misijonskih bratov in kakih

600 misijonskih sester. Izmed domačih misijonskih moči deluje še vedno kakih 2500 duhovnikov, 600 bratov in 5000 misijonskih sester. Mnoge domače misijonske sestre so dobile spregled od svojih obljub ter se vrnile na domače domove, kjer nadaljujejo svoje apostolsko delo.

Vse delovanje tujih misijonarjev je razen malih izjem skoro popolnoma onemogočeno. Navadno so konfinirani v lastnih rezidencah in vsak stik z njimi je prebivalstvu strogo prepovedan. Usoda domačih duhovnikov, ki se nočejo priključiti kitajski narodni cerkvi, je podobna usodi tujih duhovnikov. Dasiravno niso konfinirani, potrebujejo posebno dovoljenje za preselitev v druge kraje, tako da jim je njihovo misijonsko delovanje skrajno oteženo.

Nad vse žalostno pa je stanje kitajskih katoliških ustanov. Posebno hudo so bila udarjena mala semenišča. Medtem ko se je od 26 velikih semenišč ohranilo 15, je mala semenišča, ki so bila po večini združena s srednjo šolo, komunistična vlada skoro vse zaplenila. Po splošni cenzitvi je bilo devet desetih vseh cerkvenih poslopj, to je cerkva, kapel, župnišč porušenih ali od vladnih oblasti zaplenjenih. Mnogo cerkvenih poslopj so spremenili komunisti v urade, gledališča, zborovalne dvorane, žitnice, vojašnice in ječe.

Pred »osvoboditvijo« po komunistih so vzdrževali kitajski katoliški misijoni 216 bolnišnic in hospicijev, izmed katerih je bilo kakih 60 perfektno organiziranih. Sedaj jih deluje komaj deset. Od 800 dispensarijev (misijonskih zdravniških postaj) je mnogo zaradi izgnanih misijonarjev nehalo delovati, vendar jih je še lepo število, ki jih vodijo domači katoliški duhovniki in sestre.

To je kratka, pa nad vse žalostna bilanca komunistične strahovlade na Kitajskem v misijonskem oziru. Tisti, ki mislijo, da je kitajski komunizem drugačen kot Stalinov, se ravno tako motijo kot tisti, ki smatrajo

Delo za mir pri OZN

Te dni so Združeni narodi potrdili svoj ugled kot ustanova za krepitev miru, ko so namreč v političnem odboru Glavne skupščine odbili sovjetsko zahtevo po ukinitvi odbora za skupne ukrepe in odobrili sistem, po katerem bodo lahko nastopili proti napadu brez sveta. Po tem načrtu je Glavna skupščina uveljavila svoje pravice, ki jih ima po ustanovni listini, to je pravico in dolžnost, da priporoči in organizira odpor proti napadu, če bi Varnostni svet ne bil sposoben izpolniti te svoje glavne odgovornosti. Glavna skupščina bo po tem načrtu lahko pozvala sile posameznih obrambnih zvez, kakor je na primer severnoatlantska zveza, in druge sile, ki bodo določene v ta namen, da uveljavijo njena priporočila.

Ta stvar je toliko pomembnejša, ker je bila sprejeta spričo komaj prikritih sovjetskih groženj, da bi lahko vsak poizkus, uveljaviti brez sovjetskega privoljenja sankcije proti napadalcu, pomenil vojno. Toda Sovjeti so lahko pridobili za svoje stališče le svoje lutke. Dvainpetdeset držav je glasovalo proti njim in le dve sta se glasovanja vzdržali.

Uspeh prizadevanja ZN za mir je tudi odobritev predloga za ustanovitev razorožitvene komisije. Predlog so sprejeli z 42 glasovi proti 5 in 7 vzdržanimi.

Razorožitvena komisija bo začela s svojim delom v 30 dneh. Njena naloga je izdelava programa za zmanjšanje vseh oboroženih sil, za izločenje orožja za masovno uničenje in

končno za preprečenje atomskih bomb z učinkovito kontrolo.

Morda sta bila ta dva sklepa ZN ono, kar je nagnilo Rusijo, da je omilila svoje predloge za kontrolo nad atomsko silo. Višinski je namreč na začudenje vseh stavil na plenarnem zasedanju ZN nove predloge za kontrolo nad atomsko silo, ki so zelo slični onim, katere so predlagale Združene države. Na podlagi novih sovjetskih predlogov, če so odkritosrčni, bo morda prišlo do mednarodnega nadzorstva nad atomsko silo. To bi bil res velik korak k svetovnemu miru.

Perzija izganja Angleže

Perzijska vlada je sklenila, da mora Velika Britanija do 21. jan. zapreti vse svoje konzulate v Perziji. Svojo zahtevo opira Perzija na trditev, da so se konzuli vmešavali v perzijske notranje zadeve in pa da niso več potrebni, ker je ostalo le malo Angležev več v Perziji. V Egiptu gre gverilja naprej.

Obsodba kominformistov v Beogradu

Iz Beograda sporočajo, da se je tam zaključil proces proti skupini šestih visokih uradnikov na ministrstvih, katere so obdolžili, da so vohunili za sovjetsko Rusijo. Obsojili so jih na zaporne kazni od 7 do 15 let. Najtežja kazen je zadela Vojislava Srzentića, bivšega namestnika ministra za plansko gospodarstvo, in njegovo ženo. — Srzentić je bil pomočnik Borisa Kidriča, njegova žena pa načelnica personala v zunanjem ministrstvu.

Trije kralji brez kraljestva

Na sončno obalo Portugalske ob Atlantskem morju so se zatekli z majhno časovno razliko trije kraljevski principi, ki so izgubili svoje prestole v Evropi. Dve svetovni vojni sta z malimi izjemami pometli skoro z vsemi monarhijami po Evropi. Nekdanji kralji in knezi iščejo zatočišča po vsem svetu.

Trije so si pa postali prav bližnji sosede na portugalski obali. Prvi je bivši italijanski kralj Humbert. Po svojih letih je ta najstarejši, po letih svojega izgnanstva pa najmlajši. Komaj pet let bega po svetu. Drugi je don Juan, pretendent za španski prestol. V begunstvu je dobrih 20 let. Tretji je pariški grof Henrik, ki čaka na francoski prestol, katerega pa še nikoli ni videl. Prvi je Savojec, zadnja dva sta Burbonca. Humbert stanuje v vili »Italia«, drugi prebiva v vili »de la Giralda«, pariški grof Henrik Orleanski pa v vili »Quinto do Anyhno«.

Kaj delajo v izgnanstvu? Časnikar Jules Sauerwein jih je lani obiskal in je popisal ta svoj obisk v knjigi: »Monarhije od včeraj do danes«. Humbert mu je med drugim rekel: »Ni mi žal, da sem se odpovedal prestolu, s tem sem rešil domovino usodnih pretresljajev. Ne bom se nikoli odpovedal svojim pravicam za prihodnost. Don Juan je vesel, da mu je Franco zagotovil kraljevski prestol na Španskem. Henrik Orleanski se tolaži, da četudi še 100 let Francija ni imela nobenega kralja, je imela med tem pa že onega cesarja in je stala že tik pred diktatorstvom. Bog ve, kaj še vse zna priti.

Za sedaj pa vsi trije skrbno vzgajajo

svoje otroke, iščejo med svojimi narodi monarhistov, rešujejo gospodarsko svoj položaj in igrajo golf. Normalen poznavalec razmer bi dejal, da so njihova upanja prazne iluzije. Vendarle pa hodi zgodovina čisto svoja muhasta pota, ki niso vedno logična.

Nemčija sprejela Schumanov načrt

Nemški zvezni parlament v Bonnu je po pordnevnem razpravljanju odobril Schumanov načrt z 232 glasovi proti 143. Tako izdatne večine v prilog načrtu ni nihče pričakoval. Zato pa je v zapadnem svetu zadovoljstvo tem večje. Posebno so zadovoljni Amerikanci, ki vidijo v tem stvaren dokaz demokratičnega razpoloženja Nemčije in njene volje, da sodeluje pri združitvi Evrope.

Kot potrdilo ameriške naklonjenosti do zapadne nemške republike in pripravljenosti te slednje, da sodeluje pri obrambi demokratičnega sveta, bo služil uradni obisk, katerega bo Adenauer v kratkem napravil v Združenih državah.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Druga nedelja po razglašenju

Iz svetega evangelija po Janezu
(Jan 2, 1-11)

Tisti čas je bila svatba v Kani galilejski in Jezusova mati je bila tam. Povabljen je bil na svatbo tudi Jezus in njegovi učenci. In ko je vino pošlo, reče Jezus njegova mati: Vina nimajo. — Jezus ji pravi: Kaj je meni in tebi, žena? Moja ura še ni prišla. — Njegova mati reče strežnikom: Kar koli vam poroče, storite. — Stalo pa je tam po šegi judovskega očiščenja šest kamnitih vrčev, ki so držali po dve ali tri mere. Jezus jim reče: Napolnite vrče z vodo. — In napolnili so jih do vrha. Nato jim reče Jezus: Zametite zdaj in nesite starešini. — In nesli so. Ko je pa starešina pokusil vodo, ki je postala vino, in videl, od kod je — strežniki pa, ki so bili vodo zajeli, so vedeli — pokličite starešina ženina in mu reče: Vsak človek daje najprej dobro vino in, ko se napijejo, tedaj slabše. Ti pa si dobro vino do zdaj prihranil. — Tako je v Kani galilejski storil Jezus prvi čudež in razodel svoje veličastvo — in njegovi učenci so verovali vanj.

Sveto pismo stare zaveze pravi, da so tri stvari posebno drage Svetemu Duhu: Ljubezen med brati in sestrmi, ljubezen do bližnjega in soglasje med možem in ženo.

Da, zares stokrat srečna tista hiša, kjer vlada pravo soglasje med možem in ženo; kjer zna mož svojo oblast združevati z veliko ljubeznijo in zvestobo; kjer žena ljubeznivo uboga svojega moža zaradi Boga in skuša uganiti njegove želje.

Jezus želi, da bi v vseh družinah vladala taka ljubezen, prav zato je sprejel pokobil na svatbi. Hotel je posvetiti zakonsko zvezo. Novoporočencema je daroval vidni dar, ko ju je rešil iz zadrege in spremenil vodo v vino. Še večji so pa njegovi nevidni darovi. Celó življenje ju je podpiral s svojo milostjo. V vsakem trpljenju in v vsaki preizkušnji jima je bil ob strani.

Ko se je poročil sin starega Tobija, je takole molil: Gospod, tebe hvalijo nebo in zemlja, morje in reke in vse stvari. Ti si izoblikoval iz zemlje Adama in si mu dal v pomoč Evo. Ti dobro veš, da ne jemljem žene zato, da bi ugodil svojim strastem, ampak iz hrepenenja po otrocih, ki naj na veke slavijo tvoje ime.

Ta lepa molitev je zapisana v svetem pismu zato, da bi vsak kristjan vedel, iz kakšnih namenov naj sklepa zakon, če hoče, da bo z njim božji blagoslov.

Potrebna je molitev za razsvetljenje, ali je kdo res klican v zakonsko življenje ali ne. Še bolj je potrebno to razsvetljenje pri izbiri osebe.

Prezgodnje znanje in morda celo nečisti greh, odganjajo božji blagoslov. Kdor se pri izbiri osebe ozira samo na lep obraz, na denar, na ugled — bo slabo izbral. Lepota je evet, ki ovane, bogastvo pospešuje razdor in ošabnost in lahko postane vir nesreče. — Bolj važne so lepe lastnosti, lep značaj, pridnost, poštenost, kot vse bogastvo.

V družini, kjer lahko prebiva tudi Jezus, bo vedno sreča in zadovoljnost. Jezus bo zakoncem najzvestejši prijatelj celo življenje.

MOLITEV

VSEMOGOČNI VEČNI BOG, KI VLADAŠ VSE, KAR JE V NEBESIH IN KAR JE NA ZEMLJI, USLIŠI DOBROTNO PONIŽNE PROŠNJE SVOJEGA LJUDSTVA IN DAJ NAŠIM ČASOM SVOJ MIR.

Koledar za prihodnji teden

20. jan. NEDELJA. 2. po razglašenju; Fabijan in Sebastijan, mučenca.
21. PONEDELJEK. Neža, devica in muč.
22. TOREK. Vincenc in Anastazij, muč.
23. SREDA. Zoroka Marije Device.
24. ČETRTEK. Timotej, škof.
25. PETEK. Spreobrnjenje sv. Pavla.
26. SOBOTA. Polikarp, škof.

Iz življenja Cerkve

Soc. teden mehiških katoličanov

Meseca decembra se je vršil v Mehiki socialni teden mehiških katoličanov. Na njem so obravnavali družinsko in vzgojno vprašanje. Več kot tisoč pričujočih zapuščnikov je ožigosalo kot najhujše zlo monopol vzgoje, ki ga drži država v svojih rokah, ter zahtevalo svobodo pouka. Na socialnem tednu so razpravljali tudi o bogastvu ter zahtevali ublažitev odnosov med delom in kapitalom po naukih sv. Cerkve. Govorili so med drugim tudi o omejitvi rojstev in o drugih problemih, ki ovirajo razširjenje krščanske civilizacije. Zaključni govor je imel apostolski delegat za Mehiko msgr. Piani.

Mehikanski list »La veridade« naznanja, da bodo prihodnji mesec marec položili temelje za novo katoliško vseučilišče v Mehiki. Prvo katoliško vseučilišče v Mehiki, ki ga je ustanovil Karel V. leta 1551, je bilo l. 1855 ukinjeno.

Kakor so mene preganjali...

Herman Fischer navaja v svoji knjigi »Več duhovnikov za zveličanje sveta« med drugim tudi število duhovnikov, ki so zaradi komunističnega sovraštva izgubili življenje ali ki umirajo po zaporih in koncentracijskih taboriščih.

Primeroma največ duhovnikov je izgubilo svoje življenje v zadnji španski civilni vojni. Seznam španskih mučencev, ki so jih komunisti umorili, navaja 12 škofov, 4266 duhovnikov, 2499 redovnikov in redovnic in 249 semenišnikov.

Nemci so izgubili v zadnji vojni 2602 duhovnikov, ki so padli, na nojnem polju ali umrli v ujetništvu. Ti so seveda predvsem žrtve vojne, vendar je med njimi mnogo takih, ki so umrli v koncentracijskih taboriščih kot žrtve nazizma, pa tudi takih, ki se niso vrnili iz ruskega ujetništva.

Veliko duhovnikov so izgubili ukrajinski katoličani, ki so prišli pod sovjetsko ob-

last. Računajo, da je bilo kakih 3600 ukrajinskih duhovnikov obsojenih na smrt.

V treh baltičskih državah Litvi, Letoniji in Estoniji, ki jih je Sovjetska zveza zasedla in nepostavno anektirala, so umorili komunisti ali vrgli v ječo kakih tisoč kat. duhovnikov.

Poljska je izgubila vsled nacističnih in komunističnih preganjanj okoli 2000 duhovnikov.

Na Češkoslovaškem je kakih 500 duhovnikov po ječah, da o številu deportiranih duhovnikov niti ne govorimo.

V Romuniji so vsi kat. škofje zaprti in 710 duhovnikov je postalo žrtev komunističnih preganjanj. V Bolgariji so zaprli oz. izgnali okoli 120 kat. duhovnikov. V Albaniji so eliminirali vse kat. škofo in 715 kat. duhovnikov oziroma redovnikov.

V Jugoslaviji je zaprtih ali deportiranih 1945 duhovnikov in redovnikov, med njimi dva škofa, medtem ko je kakih 400 duhovnikov odšlo prostovoljno v izgnanstvo. Kakor kaže ta statistika, ne zaostaja Jugoslavija, kar se tiče preganjanj kat. duhovščine, prav nič za ostalimi komunističnimi državami, ampak mnoge celo prekaša.

Katoličanstvo v Skandinaviji

Skandinavske dežele, to je Danska, Norveška, Švedska, Finska in Islandija, so bile do tako zvane Lutrove areformacije popolnoma katoliške, a so bile pozneje po sili poluterane. Dandanes tvorijo katoličani v vseh teh deželah le nekaj tisočink prebivalstva. Tako je na Danskem, ki ima 3.640.000 prebivalcev, le 22.000 katoličanov; na Švedskem je med skoraj sedmimi milijoni prebivalstva le 18.500 katoličanov, na Norveškem, ki šteje 2.864.000 prebivalcev, je komaj 5.000 katoličanov; na Finskem je štiri milijone prebivalcev in med temi le 1.870 katoličanov; na Islandiji je med okoli 130.000 prebivalci le kakih 500 katoličanov.

Najvišje ležeči samostan v Evropi

Najstarejši alpski prelaz je Veliki sv. Bernard. Nahaja se v Švici. Čez ta prelaz so hodili popotniki proti Italiji že v najstarejših časih poleti in tudi pozimi. Treba je bilo prekoračiti gorsko sedlo v približni višini 2500 metrov. Že poleti je bila pot čez ta prelaz zelo utrudna, pozimi pa celo življenjsko nevarna.

Okoli leta 1000 po Kristusu je iz usmiljenja do številnih nemških romarjev, ki so čez ta prelaz romali proti Rimu Bernard de Menthon začel na prelazu zidati gostinjec in samostan v višini 2472 m, ki še danes stoji. Redovniki, ki so tu naseljeni se imenujejo regularni kanoniki sv. Avguščina. Njihova naloga je tudi z lastno nevarnostjo nuditi vso pomoč popotnikom ob

prelazu. Gostinjec sam je zidan iz raznega kamena in more sprejeti na stotine oseb pod streho. Vse stavbe izgledajo kakor neke srednjeveške utrdbe. Ob vsaki uri ponoči in podnevi ima vsak popotnik prost vstop v gostišče in prosto oskrbo za ves čas bivanja v gostišču. Poleg redovnikov pa biva za samostanskim zidovjem cela vrsta izvežbanih psov bernardincev. Ker je danes gostinjec sam povezan s telefonom, je naloga teh psov omejena samo na meglene dneve. S svojim posebnim čutom vodijo redovnike do zametenih popotnikov in jim tudi v megli kažejo pravo pot.

Moderne železnice in motorna vozila so važnost tega gostinca v naših časih precej zmanjšale. Starih potnikov, ki so jo peš

mahali iz Nemčije čez Alpe v Italijo ni več.

Sedaj rabi to pot samo par stotin italijanskih in švicarskih gorjanov, prav posebno pa tihotapeci in carinski uslužbeni. Zadnji pater iz gostinca, ki se je pri reševanju potnikov smrtno ponesrečil, je bil p. Droz. Dne 18. novembra lanskega leta je zaslo šest italijanskih tihotapev v meglo in zamete. Pri reševanju teh ljudi se je pater sam smrtno ponesrečil.

Zaradi malenkostnega prometa je danes v tem samostanu samo sedem redovnikov. Celotna kongregacija kanonikov sv. Avguščina pa šteje danes okrog 90 udov. Razdeljeni so na dva kolegija v Švici in na šest župnij, katere upravljajo.

Ker se je pomen tega gostišča na prelazu Velikega sv. Bernarda zelo zmanjšal, so si redovniki izbrali nov pomembnejši delokrog v Indiji na himalajskem pogorju. Leta 1933 je prvih sedem redovnikov odšlo v Indijo z namenom, da odpravijo na 3800 m visokem sedlu Katea na Himalaji podobnih gostincev za potnike, ki peš lažijo iz Tibeta čez Himalajo v Indijo. Imeli so tudi namen izpreobračati h krščanstvu tamkajšnje prebivalce. Začeli so z zidanjem samostana in gostišča, in bi bili tudi skoraj uspešni, da jim niso tibetanski roparji opetovano napadli njihove postojanke, jo oropali in posuli. Postreli so tudi skoraj vse redovnike. Zadnji je padel pod strelom v avgustu 1949 leta in zapustil tole oporoko: »Gospod, maščuj našo smrt, tako, da boš še bolj obilno delil svojo milost tem ljudem!«

Bil je tudi on star veteran iz Velikega sv. Bernarda.

Mahníč o samem sebi

Neki Goričan je leta 1892 izdal zoper Mahniča posebno brošuro, kjer ga riše kot največjega grobokopa Slovenstva. V svoji skrajni omejenosti se je povzpел do trditve, da je »Mahníč — hudič slovenstva«.

Dr. Mahnič mu je odgovoril v svojem »Rimskem katoliku«, leta 1892 na str. 248, tako, da je še danes vredno to ponatisniti. Tako le pravi Mahnič o sebi:

»Dr. Mahnič — hudič slovenstva?! Kdo na Goriškem od zdaj živečih Slovencev je več slovenskega spisal, kakor dr. Mahnič? Kdo si naroča, na svojo roko, več slovenskih listov in knjig, kakor dr. Mahnič? Kdo slovensko mladino s pismom in besedo bolj spodbuja, naj pridno goji mili materin jezik, nego dr. Mahnič? Ni li dr. Mahnič — hudič slovenstva — slovenske dijakke neke pregovoril, da so si osnovali med seboj poseben list, da bi v njem tekmovali vadeč se v materinščini? In koliko duševne, pa tudi gnotne podpore, koliko knjig, koliko listov so slovenski dijaki prejeli od dr. Mahniča?!

Dr. Mahnič — hudič Slovanstva?! Res! Pridite pa pogledite, gospod, veliki Slovan, pogledite v mojo privatno čitavnico! Tu boste našli poleg slovenskih nebroj slovenskih listov: čeških, pa poljskih, slovaških in celo — ruskih! Dr. Mahnič je zadnjih let več slovenskih listov in knjig naročil, torej morda več izdal za slovanstvo, kakor vsi Slovence od Maribora do Gorice. In dr. Mahnič je tudi slovenskim dijakom vže od nekdanj prigovarjal, naj bi se poleg slovensčine učili tudi katerega drugega slovenskega narečja: češtine, ruščine, poljščine, hrvaščine, bolgarščine; in jim je z lastnim denarjem kupoval in jim kupuje potrebnih slovníc in slovarjev, in jih spodbuja, kar se le da, naj vstrajajo v pridnem proučevanju slovanščine!

Res, rad bi vprašal naše širokoustne Slovence in Slovanke posebno po Goriškem, ali so še kdaj v življenju videli le hrbet katere češke ali ruske knjige! Kdor pa le površno pogleda, se mora prepričati, da ni noben slovenskih listov bolj slovanški kakor »Rimski katolik«.

Kdo je slovanški svet bolj seznanil s Slovenci (tako majhnimi Slovenci), kakor »Rimski katolik«? V katerem slovenskem narečju se ni vže pisalo o nas? Poznajo nas na Hrvaškem, poznajo nas na Češkem, poznajo na Poljskem, na Srbskem, na —

Ruskem! In dopisujemo si s Slovani vseh jezikov. Pa kar je še več — list naš Slovan na jugu in severu tudi močno zanima. Vgaja jim jezik naš, in zagotavljajo nas, da je našo slovenščino najlaže razumeti, kakor nam je nedavno poročal somišljenik iz Bosne. Kar je pa največ — tudi pri razkolnih Slovanih ne ostaja naš list brez sadu. O tem le en odlomek iz pisma, ki smo ga pred meseci dobili iz Bosne. »Mnogo mi je vsebina »Rim. katolika« pomogla v razgovorih z razkolnimi Slovenci. Srbi. Marsikoga sem znal dobro zavrniti, prepričati, nekatere v molčanje spraviti, druge na bolje misli obrniti.« — Tako deluje v pogubo slovanstva — njegov hudič, dr. Mahnič!«

Pismo Mohorjevi družbi

Veleccenjeni gospod urednik! Ponižno sem čakal do danes, da bo kateri izmed slovenskih listov obširneje poročal o letošnjih Mohorjevih publikacijah. Saj je vendar to veliko kulturno dejstvo za našo tukajšnjo kulturno manjšino. Jaz sicer ne vem koliko udov ima naša Mohorjeva družba, cenim jih pa vsaj na dva tisoč. To pomeni, da je letošnje prišlo med naše ljudstvo najmanj 6000 slovenskih knjig. To dejstvo pa smatram vendar za takó pomembno, da mi je molk nerazumljiv. S kolom je napadel pred vsem »Pr. dnevnik« koledar. To razumem, ne razumem pa, da naša dva demokratska tednika o Mohorjevih knjigah skoraj ničesar ne vesta. »Kat. glas« je pred dobrim mesecem v dveh vrsticah povedal, da so knjige izšle, zadnjič je pa enkrat v splošnih in suhoparnih stavkih povedal par besed o knjigah. »Demokracija« pa še neve, da so knjige izšle.

Gospod urednik, ali se Vam ne zdi, da je vse to premalo v očigled pomena teh knjig, če že tudi na reklamo nič ne daste? Ponavljam, da tega omalovaževalnega molka ne razumem, čeravno berem večkrat dolgozvočno ocenjevanje drugih knjig po naših listih. Vem, da je ponižnost lepa čednost, ali v našem slučaju bi tudi ponižnost več znala povedati, nego ste faktično povedali.

Človeški pogum - premagal atlantske valove

Kapitan - junak morja

Zadnje dni decembra je zapustila Hamburg skoro 7000 tonska tovorna ladja z imenom »Flyn Enterprise«. Z blagom natovljena ladja je bila namenjena v New York. Posadka je štela 40 mož in poleg njih 10 nemških izseljencev. Poveljnik ladje je bil kapitan Kurt Carlsen, ki se je že odlikoval v zadnji vojni kot ameriški mornar.

28. decembra se je parnik nahajal izven irskih vod v polnem oceanu. Že prej je vihrala precejšnja morska nevihta, ta dan pa je dosegla svoj višek. Vihar se je spremenil v pravi orkan. Valovi so se vzdigovali nad 25 m visoko in brzina vetra je presegala 160 km na uro. V tem peklu viharja, valov, bliska in dežja je ladja začela omagovati in po radiu klicala na pomoč. K sreči je druga veliko večja ladja, ki je plula v bližini sprejela ta klic in prihitela na pomoč. »Enterprise« se je že nahajala v obupnem položaju, hrumeči valovi so jo od časa do časa popolnoma zakrivali. Proti jutru je kapitan Carlsen

odredil, da naj se vse moštvo reši na ladjo »Southland«, ki je prihitela na pomoč. To se je posrečilo in na ladji, s katero so se igrali vetrovi in valovi, je prostovoljno ostal sam kapitan Kurt Carlsen. »Southland« je odpeljala posadko in prepustila ladjo »Enterprise« valovom. In tako se je začela ena najbolj zanimivih epizod pomorske plovbe. Našo ladjo so valovi premetavali kakor orehovo lupino. Približala se je še neka ameriška bojna ladja in pozvala kapitana Carlsena naj zapusti ladjo, toda junak se ni vdal. Ladja se je že močno nagnila, vsi stroji so bili pokvarjeni, radio in električni tok sta ostala prekinjena. Kapitan Carlsen si je sam popravil radijske aparate in pošiljal v svet svoja redka radijska poročila, na primer: »Mi plešemo na valovih, drugače vse po starem.« Šest dolgih dni je Carlsen preživel na ladji, brez luči, tople hrane in spanja. Po težkih bojih z valovi, se je končno nesrečni ladji približal britanski vlačilec »Turmoil« in jo po 500 km dolgi vožnji srečno privlekel na Angleško, kjer se je tik pred pristaniščem potopila.

Ne zamerite moji nečimurnosti. Sem pač tak, kakor sem. Ob tej priliki bi odbor Mohorjeve družbe, ki je gotovo vsako leto v stiskah za pripovedno literaturo, hotel prav na rahlo opomniti, da bi vzel v pretres tole moje zamisel: dr. Ant. Mahnič je znan kot znanstvenik in učenjak, vendar ima med svojimi deli tudi nekaj pripovednih spisov, ki niso tako pod nič, da bi ne zaslužili pozornosti. »Kako je stari Kobencelj na Dunaj sir nosil«, »Iz dnevnika starega Hoduljca« in še kak drug drobšč bi vendar skupaj dalo zvezek Mahničevih pripovednih spisov, ki bi jih naše ljudstvo še danes rado bralo. To je samo takole mimogrede moja misel. Glavno je, kar sem počelkom povedal, ne omalovažujmo sami sebe!

Oprostite, gospod urednik, moji sitnosti in ostanite zdravi!

Trst, 10 I. 1952.

Vaš vdani prijatelj

Nadškof Stepinac in Slovenci

Ko so Nemci zasedli leta 1941 velik kos Slovenije, so začeli tako kruto preganjanje Slovencev, da so se le malo razlikovali od nekdanjih Turkov. Kdor je le mogel je zbežal. Cele množice so bežale čez Sotlo na Hrvaško. Velika je bila beda teh naših ljudi.

In tedaj je nadškof Stepinac poslal vsem hrvaškim škofom tole okrožnico: »Z ozirom na sklep škofovske konference z dne 19. nov. tega leta, v kateri se je razpravljalo o žalostnem stanju slovenskih beguncev, se obračam na vas v sledeči zadevi.

Trenutno se nahajajo slovenski begunci v večjem ali manjšem številu po vseh hrvaških škofijah. Izgubili so vse svoje imetje in se nahajajo zato v veliki bedi in duhovni potrtosti. Zato Vas prosim, da daste svojim duhovnikom ukaze in navodila, pa katerih naj nastopajo v svojih župnijah z istim očetovskim načinom s Slovenci kakor z drugimi svojimi župljani: naj se pobrigajo za njih usodo in naj jim pomagajo v veliki nesreči, katere jih je zadela. Naj se potrudijo, da jim poskrbe hrano, obleko in zaposlenost, naj dajo informacije o njihovih potrebah vsem dobrotnim uradom, naj bodo zanje drugi Kristus, kateri je hodeč dobrote delil in rekel: To ljudstvo se mi smili.

Gotovo bo tudi potrebno od časa do časa poslati med nje slovenske duhovnike, da bodo na lieu mesta preštudirali njihovo stanje in nato potom Vas poslali svoje informacije Odboru za slov. begunce v Zagreb, kateri bo potem sprejel nadaljne ukrepe za pomoč potrebnim.«

Zagreb, 19. nov. 1941.

Dr. Alojzij Stepinac, nadškof

Hočemo šolo v Krminu in na Plešivem

Pretekli torek, osmega januarja, je bila slovesno odprta nova slovenska osnovna šola na Plešivem pri Krminu. Navzoče so bile vse oblasti goriske dežele. Nova stavba je res lepa in za svoj namen lepo urejena. Naše veselje pa nima prave veljave, če pomislimo, da smo to šolo drago plačali s tem, da smo izgubili istočasno slovensko osnovno šolo v Krminu samem.

Vsak tehnični izgovor je tozadevno brezsmiseln. Nekdo je rekel, da

je bila šola na Plešivem potrebna, ker so imeli otroci iz Plešivega v Krmin predaleč. To je gotovo, in zato je ta šola potrebna. Ker so pa istočasno ukinili šolo v Krminu, vprašanja niso rešili, ker bodo sedaj imeli slovenski otroci iz Krmina na Plešivo istotako daleč, kakor oni prej do Krmina.

Nekdo drugi se je izrazil, da v Krminu ni slovenskih otrok. Prvič ni to res, kajti tudi če bi bilo samo 5 otrok imajo pravico do slovenske

šole, kakor ima neke drugod 5 italijanskih otrok v slovenski vasi svojo šolo. Kar se tiče slov. šole v Krminu pa moramo povedati, da je obstajala še najmanj pred 50. leti. In ko je bila po zlomu fašizma zopet odprta v Krminu slov. šola, je imela 75 otrok in dva razreda. Nam ni uganka, zakaj je letoš to število padlo na 25. Gospodje v Krminu to tudi sami vedo.

Tretji se je resnici še najbolj približal ko je izrazil za Slovence usodno misel. V Krminu so začeli s ukinitvijo slovenskega šolstva. Po časi bodo po isti poti in z istimi ukrepi zaprli šolo za šolo in Slovenci bodo ostali brez šol.

To je tista usodna točka, zaradi katere protestiramo zoper ukinitve vsake slov. šole v Italiji.

Nam gre pravica do šole po naravnem pravu, po mirovni pogodbi in po krščanski pravičnosti. SDZ iz Gorice je poslal protest na pristojno mesto v Rim.

Vsi Slovenci pa moramo kot en mož stati na straži ter čuvati slovensko šolstvo kot punčico svojega očesa.

Dajte Slovincem, kjerkoli so, slovensko šolo!

GOSPODARSTVO

Če hočemo dolgo živeti...

Zelo, zelo redki so, ki si želijo smrti. Tudi najbolj pobožne duše, ki res ne delajo zla, ki hrepenijo po popolnosti in Bogu, ki ga bodo res gledale, si želijo priti v raj... Čim pozneje mogoče (seveda brez zamude v vica), ker hočejo ostati še na tem svetu, četudi tu ne uživajo posebnih dobrot.

Taki smo, kar priznamo si: radi bi dolgo, dolgo živeli.

Do 40 leta smo mladi, naš organizem je poln sil. Če se tu pa tam preveč najemo, ali tudi malo napijemo, ali tudi kaj več pokadimo in kaj podobnega napravimo, organizem od takega ravnanja gotovo nima. Če smo pregosto čezmerni, naš organizem trpi. Zato pa srečujemo večkrat starce, ki nimajo niti 40 let.

Ko pa človek pogleda Abrahama, ko doživi 50. leto, potem pa se mora strogo paziti. K temu ga priganjajo posebno ledvice, jetra in tudi srce, ki ob vsaki nerodnosti očitajo, da so utrujeni. Kako pa tudi ne bi bili? Vsak motor se obrabi, in izrabi. Če bomo na motor pazili, bo dolgo dober. Star motor pa je zelo podvržen pokvaram in ni in ne bo nikdar tak, kot je bil nov.

Po 40. letu ne bi smel človek toliko telesno delati kot prej, posebno ne v vročini. Vsako trudapolno delo kvari namreč kri. Kaj je trudnost drugega, kot strupovi v krvi, katerih ledvice ne morejo izčistiti iz krvi. In človek je toliko časa truden, dokler ni kri izčiščena teh strupov. Neizčiščena kri pa povzroča splošno lenost telesa, ki je tudi podvrženo obolenju, ker ni tako odporno, kot zdravo in spočito telo.

Mnogi se tudi po 40. letu še čutijo kot hrusti, zdravi in močni kot levi in mislijo, da marsikaj prenesejo. Za vsako pretiravanje pa se mora prej ali slej polagati obračun: pokvarjena kri, zmanjšana odpornost organizma, prehitro postarjanje.

Predvsem se moramo varovati zlorabe tobaka in alkohola, v kmečkih družinah tudi svinjskega mesa, posebno pa svinjske masti. Ta pač napravi okusno jed, posebno pa mineštre, a starejšim svinjsko meso in svinjska mast ne koristita, pač pa sta pravi strup.

Najboljša maščoba za stare ljudi je olje, bodisi olivno ali semensko. Maslo sicer ni tako škodljivo kot svinjska mast, a tudi maslo povzroča v krvi kislobo, kar pospešuje poapnenje žil in s tem betežno starost.

Zato pa naj se petdesetletniki in starejši čuvajo pretiravanja s svinjsko in sploh živalsko maščobo. Seveda se je treba odpovedati marsikateri slastni jedi, več ali manj vsemu najboljšemu, a ne pomaga: olje je mnogo bolj na mestu.

Jajca niso za stare ljudi in tudi masten sir ne.

Uživajo pa naj starejši ljudje mnogo zelenjadi, surove ali kuhane in pa sadje. Kozareček vina po kosilu in po večerji pa je kar na mestu. Najboljše zdravilo za stare ljudi pa je limonov sok, nekoliko oslajen s sladkorjem: če le moreš, izpij zjutraj na teče tak sok enega limona.

To smo napisali zato, ker privoščimo vsem Slovincem dolgo življenje in upamo, da bo komu koristil naš migljaj.

Mladina pa, ki je tudi čitala zgornje vrste, naj pomni, kar pravi 4. božja zapoved. Pa tudi nasvete drugih starih in izkušenih ljudi naj posluša in uvaža.

Sijonsko delo pa je neverjetno hitro napredovalo med temi revnimi belokožci. Prelep je pogled na današnji Makas, ki se je razvil v veliko vas, s krasno lego ne daleč od vulkana Sangaja na visokem obrežju deroče reke Upano. Ima urejene ulice, lepa poslopja, ljudske šole, električno razsvetljavo in sedaj še celo letališče.

Po odhodu jezuitov je prenehalo misijonsko delovanje v ekvadorskem Orientu za celih sto let. Šele leta 1888 je ekvadorska vlada zaprosila sv. stolico, da bi na novo ustanovila Apostolski vikariat za Mendez in Gualakizo — dve brezpomembni postojanki, ker je Mendez sploh izginil in Gualakiza je postalo neznatno, zapuščeno selo.

Dne 8. febr. 1893 je Leon XIII. res izdal dekret za ustanovitev tega vikarijata in ga je zaupal Salezijanski družbi.

Kot prvi predstojnik novega misijona je bil imenovan p. Angel Savió, ki je takoj odpotoval v Ekvador. Gotovo ni slutil, da sploh ne bo zagledal ozemlja svojega vi-

Poplava v Polesine

je v celoti pokrila 112.000 hektarjev (po 10.000 m²) zemljišča. Do novega leta je voda odtekla raz 18.000 ha, v kratkem pa upajo, da bo odtekla še raz nadaljnjih 40.000 ha. Tako bo ostalo pod vodo še nekaj več kot 50.000 ha. Ker ležijo ta zemljišča nižje, kot je gladina rek, mnoga celo do 3 m pod morsko gladino, bodo morali vodo izčrpati s sesalkami (pumpami), kar se ne bo moglo izvršiti do pomladanske setve. Na reki Padu manjka namreč celih 10 km desnega brega in tod uhaja še vedno voda iz rečne struge in bo tudi še dolgo uhajala, ker bregovi še mesece ne bodo vzpostavljeni. Posebno se bojijo rednih pomladanskih poplav, ko se v Alpah sneg topi.

V poplavljenem ozemlju je bilo nekaj nad 64.000 goved. Od teh jih je ostalo na mestu 2.600 — kjer voda ni bila visoka, 6.100 jih je utonilo, ostale so rešili in porazdelili po sosednjih provincah.

Celotna škoda še ni ocenjena in tudi tako kmalu ne bo, ker se bo gotovo porušilo še mnogo stavb, ki imajo izprane temelje. Voda je uničila med drugim mnogo sladkornja (tam je bilo več sladkornih tvornic) in tudi žita v državnih in zasebnih skladiščih.

50 ton mleka

Na Angleškem so živinorejci ustanovili posebno društvo, ki vodi v posebni knjigi kontrolo nad izredno mlečnimi kravami. V knjigo vpisujejo samo krave, ki so dale vsaj 50 ton mleka (50.000 kg).

Da danes zavzema 1. mesto krava »Manningfort Faith Jan Graceful«, ki je do konca l. 1951 (v 13. letih svojega življenja) dala 121.250 kg mleka. Skozi 5 let je dajala nad 13.600 kg mleka letno ali 39 kg dnevno.

Odvišek koruze

ima danes Italija, kar se do sedaj še ni nikdar zgodilo. Letna poraba koruze znaša namreč v Italiji okoli 24 milijonov q. Letina 1951 pa je dala pridelek okoli 30 milijonov q, tako da ostane za izvoz okoli 6 milijonov q. Letina 1950 je bila za celih 11 milijonov q slabša od zadnje, tako, da je Italija morala uvoziti znatne količine.

V Italiji se danes porabi več koruze za živinsko krmo nego za ljudsko prehrano, ker široki sloji opuščajo polento in jo nadomeščajo s kruhom. Tudi med našim slovenskim življem se to opaža.

Peteršil in korenjček

pozno izkalita v navadni vrtni zemlji. Večkrat je potrebno čakati tudi 30 dni. — Če pa so med vrtno zemljo premešani konjski odpadki, potem izkalijo ta semena mnogo prej. Isto velja za črni koren.

Ne saditi dreves pregosto

Pregosta drevesa so eno drugemu v napotje, zato pa tudi ne morejo biti krepka. Breskve ne sadi bliže kot na 5 m, jablane 8, hruške na divjaku 7, češnje 7, orehe 10, slive 6, marelice 6. Če le moreš, drži še večje razdalje.

Koliko je ena njiva?

V Italiji so različne »njive«, ki služijo za ploskovno mero. Tako imamo beneško, padovansko, belunsko in vičentinsko »njivo«. Med posameznimi so razlike do 350 m². — Če pri nas govorimo o »njivi«, potem velja za nas beneška ki meri 3656 m².

karijata.

Dne 10. jan. 1894 se je izkreal v Gualakilu, glavnem ekvadorskem pristanišču in se takoj podal na dolgo pot proti glavnemu mestu Quito, kjer so ga že čakali misijonarji, ki so ga bili prehiteli.

V jutru 17. januarja se je nahajal v visokih pobožjih orjaške gore Čimboraso, kateri se je snežna glava lesketala v soncu v višini 6310 metrov.

Ledeni viharji so zajeli drznega potnika. Ko so njegove oči že gledale v daljavi krasno kvitovsko dolino, ga je napadla zahrbtna pljučnica in v par urah je smrt nenadoma pretrgala nit življenja temu znamenitemu salezijancu. Samo pretresljivo stokanje sobrata, ki ga je spremljal, je motilo tišino one gorske samote.

Dne 23. maja 1895 je bil posvečen za škofa v cerkvi Marije Pomočnice v Turinu msgr. Jakob Costamagna in bil imenovan za prvega apostolskega vikarja za Mendez in Gualakizo. Ta dogodek je natančno prerokoval par let popreje sv. Janez Bosko, veliki ustanovitelj salezijanske družbe. Msgr. Costamagna spada brez dvoma med

Pismo iz Argentine

Spoštovani gospod urednik!

Pred božičnimi prazniki smo, pa nas greje vroče južno sonce, da vse teče od nas. Pri Vas je zima, pri nas pa poletje.

Ko smo pred štirimi leti prišli semkaj, se nam je to zdelo še zelo čudno. Sedaj pa smo se že navadili na ta red; na to nebo, kjer so zvezde čisto drugače razporejene, kot so na nebu, ki se boči nad Gorisko; na te navade, ki so kaj drugačne od naših. Še bolj pa so se na to navadili tisti naši primorski rojaki, ki so prišli semkaj pred dvajsetimi leti. Lahko rečem, da so se še preveč navadili na to življenje. Nekateri so se nanj tako navadili, da so pozabili na vse to, kar jim je bilo doma sveto in lepo.

To je žalostno poglavje, gospod urednik. Pa je prav, če Vam tudi o tem odkrito pišem. Kako je torej s primorskimi Slovenci v Argentini?

Mnogi ne držijo prav dobro. Hodijo redno v cerkev in še živijo tako versko življenje, kot jih je naučila doma njihova mati. Tudi so še zavedni Slovence. Hodijo v slovensko društvo, čitajo slovenske časopise in knjige, si dopisujejo z domačimi, učijo svoje otroke slovenščine, hodijo na slovenske prireditve.

Da, mnogi, so še taki. Ali še več je takih, ki so utonili ali ki se že utapljajo.

Večkrat se mi je že zgodilo, da sem na pošti pri oddajanju paketov ali kje drugod naletel na Slovence ali Slovenko. In pri pogovoru so mi rekli, da se je pač treba prilagoditi takoj — novemu življenju in da so pustili stare navade doma. Tudi vero so pustili doma, ker tukaj, ni časa za take »pravljice«. — Srce se mi je stisnilo ob takih razgovorih. Ali je mogoče, da more dobri in verni Slovenec pljunuti na vse to, kar mu je bilo doma sveto?

Poglejmo si otroke teh Slovencev. Govorijo špansko, oblačijo in vedejo se kot domačini. O domu ne vedo ničesar in čisto jih je sram slovenskega izvora. Domovina jim je prazna beseda. Vera in domovina sta za njih umrli.

Tukaj se nekateri trudimo, da bi zboljšali te razmere, pa nimamo velikih uspehov. Zakaj jih nimamo?

Primorski Slovenci, ki zadnja leta prihajajo v Argentino, pridejo k svojim sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so že dolgo let tukaj. Padejo takoj pod njihov vpliv in tako se začne odtujevanje Cerkev in slovenstvu. Seveda ni to pri vseh. Bog ne daj! Mnogi so dobri, zavedni in delavni. Mnogi delajo javno, v družtvih, pišejo članke, predavajo in pridobivajo Slovence za slovenska društva.

Eno vidimo vsi. Slovenska društva so najmočnejša opora vsem Slovincem. Ta društva so košček domovine v tujini. V društvu za hip pozabiš, da si v tujini. Vidiš svoje ljudi, slišiš domačo govorico, živiš slovensko življenje.

Primer Slanskega, glavnega tajnika češke komunistične stranke, ki je bil pred kratkim odstavljen in zaprt, jasno in javno kaže, da ni komunistična stranka tako solidno zgrajena kot bi se na prvi mah zdelo. Med prvaki so huda nasprotja. Nič čudnega. Laž in nasilje nista združevalni sili. Nasprotje je pa tudi med najvišjimi vrhovi boljševizma. V Rusiji danes proslavljajo pod Stalinom Lenina. Stalin to prav lahko prenaša. Saj mu mrtvi Lenin ne more škodovati. Toda v življenju sta si bila vse kaj drugega kot prijatelja.

Lenin je bolhal na poapnenju žil. Umrli je 21. 1. 1924. Toda že leta 1922 ga je kap trikrat zadela. Odpeljali so ga iz Kremlja v neki kraj blizu Moskve. Tam je živel. Ni mogel več krepko držati vajeti države v rokah. Čutil je, da se krog njega vrši neka neizrazna sprememba in da se za njegovim hrbtom pripravljajo temni dogodki. Upravni voz je namreč vodil Stalin. Prilščeval si je vso oblast. Ta upravni voz je pa grozovito škripal, tako da ga je slišal tudi Lenin na svojem samotnem zdravilišču. Množica se je silno pritoževala in godrnjala nad robotostjo funkcionarjev, ki so zlorabljali oblast. Leninove odredbe so kar neznano kje običale in niso dospele do svojega cilja. Za vsa ta dogajanja bi bil Lenin rad spoznal vzroke. Obrnil se je kar na urad glavnega tajništva. Toda tam je odločeval vsemogočni Stalin. In Lenin — ni zvedel ničesar.

Ker se je Lenin bal, da umrje, je zbral in zapisal svoje očitke proti Stalinu in svoja naročila za stranko. Ko se mu je stanje zboljšalo, je osebno nastopil proti Stalinu; najprej previdno, potem pa z vedno večjo odločnostjo. Pravda je 5. marca 1923 ostro kritiziral Stalin. Nato je tudi Lenin imel oster nastop proti njemu. Konec vsega je bil, da je Lenin Stalinu v kratkem pismu sporočil, da pretrga zveze z njim. Postavil se je na stran Trotz-

Najstarejše drevo na svetu

Sicer še ni ves svet raziskan, ker so posebno v Južni Ameriki še zelo obsežni predeli neraziskani — in ti so haš gozdnati — smatrajo za najstarejše drevo na svetu neko cipreso v vasi Oaxaca (Meksika). Ta cipresa je visoka 140 m in njeno starost so izračunali na nad 6.000 let. — Mogoče se tej starosti približuje tudi orjaška sekvoja v zapadni ZDA. Skozi deblo te sekvoje je izpeljapa cesta za širino navadnega avtomobila.

nim bojem s Hivarci in drugimi sovražnimi elementi. Res je, da so ti belokožci sešasoma podivjali. Njihova stanovanja in nekatere navade se ne razlikujejo veliko od onih, ki jih imajo Indijanci. V glavnem pa so ostali pravi Španci. Španci po jeziku, Španci po verskem navdušenju, Španci po viteškem ponosnem značaju.

Čudno je to, da se niso pomešali med Indijance in so tako ohranili tudi na zunaj vse španske telesne značilnosti.

Leta in leta so živel popolnoma zapuščeni brez duhovnika, brez šol, brez stikov s kulturnim svetom. Najveljavnejši je bil njihov civilni in verski vodja.

Ob nedeljah so se zbirali v leseni, ponizni cerkvi, kjer so pod vodstvom starešine molili in prepevali krasne starodavne španske napeve, ki so se ohranili do danes.

Staročina je krstil otroke, prisostvoval porokam in molil zadnje molitve na grobu pokojnih. Ko so prišli leta 1924 v Makas salezijanci, so seveda našli obljubeno, toda zaraščeno selo, ki ni imelo ulice, niti vodovoda in nobenih drugih udobnosti. Mi-

MIRKO RIJAVEC, misijonar v Ekvadorju

Med divjimi „Hivaros“ v Ekvadorju

Tako živi in umira Hivarec, ta kralj ekvadorskih pragozdov, dokler ga ne bo zdrnil pohod moderne omike, ki se nagloma bliža in že trka na vrata tisočletne goščave; njen vstop bo zaznamoval hivarskemu rodu ali novob življenje ali smrt.

Poskusi za spreobrnjenje Hivarcev so se začeli že za časa španske kolonizacije, torej od 16. stoletja dalje, a so bili do sedaj skoraj popolnoma neuspešni.

Posebno jezuitje so se prizadevali na vse pretege, da bi vpeljali med Hivarce misijonski sistem »Redukcije«, ki je v tistih časih prinašal tako dobre sadove med paraguajskimi Indijanci.

A bilo je vse zastoj. Nedostopnost onih krajev in naravna hivarska odpornost sta preprečili vsako uspešno misijonsko delovanje.

Koliko junaških sinov sv. Ignacija je

padlo v onih grozilih samotah! S kolikim trudom, znojem in krvjo je prepojena ona zemlja! Po človeško bi sodili, da je bilo vse ono delo in trpljenje zaman. Prepričani pa smo, da se že bliža ura, ko se bodo vse one žrtve spremenile v obilen blagoslov za tisto deželo.

Jezuitje so se morali umakniti, ko je bil njihov red ukinjen leta 1773.

Tudi poskusi španskih osvobodilcev za kolonizacijo so se sešasoma izjalovili.

Zgodovina je ugotovila, da so tam imeli Španci že važna mesteca in lepe vasi, kakor Sevilla del Oro, Logronjo, Santiago, ob nekem uporu pa je pomrla na tisoče Špancev pod maščevalnim nožem Indijancev, drugi so pa zbežali. Danes o teh mestih ni nobenega sledu več. Vse je izginilo pod bujnim tropičnem rastlinstvom...

Vendar ne vse! Skrita v divjini, je skozi stoletja čudežno ostala neka majhna vasica Makas po imenu, pristnega španskega pokolenja, ki je ohranila svoj značaj kljub dolgotrajni osamelosti in kljub nepresta-

Z G O R I Š K E G A

Ustoličenje novega goriškega nadškofa

V ponedeljek dne 21. januarja bo polnoma privatno ustoličen msgr. Ambrosi za goriškega nadškofa. Slovesen sprejem in pontifikalna sv. maša pa bo šele v nedeljo dne 16. marca na praznik goriških patronov sv. Hilarija in Tacijana.

Kuga na parkljih in gobcu

V goriški okolici še vedno hudo razsaja med govedom parkljevka in slinavka. Marsikomu se čudno zdi, da te bolezni do zdaj ni bilo še mogoče omejiti. Delpin je tozadevno celo interpeliral na deželni svet. Naravnost drastične so pa odredbe onkraj meje. Menda so zaradi te bolezni zaprli celo cerkve in gostilne. Pri nas premalo, tam preveč!

Dobrodelno društvo v Gorici ob začetku novega leta

Tiho in skoro neopazno živi in deluje v Gorici Slovensko dobrodelno društvo. Letos stopa že v četrto leto svojega obstoja. Ves ta čas je vzdrževalo Dobrodelno pisarno v Gorici, kjer je vsakdo lahko dobil brezplačno pomoč in nasvet. Poleg tega je delilo podpore v blagu in v denarju vsem potrebnim, ki so se nanjo obrnili, seveda vedno v mejah svojih finančnih moči.

Ko gledamo sedaj ob začetku novega leta nazaj na opravljeno delo, vidimo, da se je le marsikaj dobrega storilo s pomočjo usmiljenih sre. Našim članom in podpirateljem v znanje prinašamo nekaj podatkov o delu v preteklem letu.

Podpor v denarju se je razdelilo za 374 tisoč lir.

V blagu (obleke, čevlji, hrane) je dobilo pomoč 93 družin, in 41 posameznikov, med temi trije novoporočeni pari, ki so pribežali iz Jugoslavije in se v Gorici poročili. Društvo jim je preskrbelo vse potrebno za poroko.

Posebno skrb je, kot naravno, posvetilo društvo potrebnim otrokom. Pomagalo jim je s knjigami, šolskimi potrebščinami, denarjem. Samo za sv. Miklavža je Dobrodelno društvo obdarovalo 250 otrok v Gorici, ko jim je tudi s pomočjo Katoliškega prosvetnega društva priredilo miklavževanje. Poleg tega je najrevnejšim darovalo 36 paketov z obleko. Priskočilo je nadalje na pomoč še otrokom v Podgori, Krmini in Mirniku. Sploh lahko rečemo da je društvo v mejah svojih skromnih možnosti pomagalo vsem, ki so za pomoč zaprosili. Na žalost so bila njegova sredstva v preteklem letu še vedno preskromna, zato tudi ni moglo pomagati tako, kakor bi bilo rado. Vendar se zahvaljuje vsem članom in dobrotnikom, ki so pomagali, da se je kljub vsemu moglo nekaj dobrega narediti najpotrebnejšim med nami. Zato se priporoča v blagodušno pomoč še za naprej.

Odbor D. d. v Gorici

Za prodajalce mleka

Vsi lastniki krav mlekaric, morajo za direktno prodajo mleka potrošnikom, zaprositi za dovoljenje župana občine v kateri prebivajo. V prošnji naj navedejo točno kraj, kjer se nahaja hlev, koliko živali je v njem in kakšne pasme so te živali. Prošnjo je treba vložiti najkasneje do konca januarja. Županstvo bo potem poskrbelo, da se ugotovi na mestu higien-sko stanje hleva in posode ter zdravstveno stanje krav mlekaric. Samo na podlagi tega pregleda, izda župan potrebno dovoljenje

za prodajo. Vse to na podlagi zakonskega odloka z dne 9. maja 1929. Lastniki krav mlekaric bodo morali v ta namen plačati živinozdravniku nek določen honorar za izdano zdravstveno spričevalo.

Obisk misijonarja

V ponedeljek nas je zapustil misijonar č. g. Karel Wolbank. Med nami je bil dober teden dni, a si je pridobil srea vseh. Prišel je, da si ogleda Goriško, preden odide iz Evrope v Ameriko, in malo pomisijonari med nami. Njegov obisk se je pa spremenil v pravo misijonsko propagando, saj je dnevno imel po več misijonskih konferenc na vseh mogočih krajih in zavodih. Govoril je Slovincem in Italijanom, da bi vse užgal v ljubezni do misijonov, prav kot je svoj čas delal sv. Pavel. G. misijonarju smo iz srca hvaležni za vse, kar je dobrega storil med nami, in mu želimo, da bi z istimi uspehi deloval povsod, kamor ga bo božja Previdnost peljala. Mi bomo ohranili nanj najlepše spomine.

S T R Ž A Š K E G A

Odstranjena zastava

Pred nekaj dnevi je bila odstranjena zastava s poslopja občinske palače mesta Trsta. V torek zvečer se je pa vršila seja mestnega občinskega sveta in svetnik Gianpiccoli (independentist) je hotel vedeti za vzrok najnovejšega ukrepa. Župan Bartoli je odgovoril, da se mora zastava razobešati samo ob svečanih prilikah. Vendar pa, ker se ni stopila v veljavo mirovna pogodba, bodo odslej naprej ob svečanih prilikah izobešali poleg tržaške tudi italijansko zastavo po Bartolijevih besedah »zastavo vsega tržaškega prebivalstva«. Tej šovinistični izjavi se je uprl Gianpiccoli, ki je izjavil, da se njegova skupina toliko časa ne bo udeleževala sej občinskega sveta, dokler ne bo na poslopju tržaške občine ponovno plapolala tržaška zastava. Po teh besedah so zastopniki independentistov odšli z dvorane. Takoj za Gianpiccolijem je

Zimska pomoč brezposelnim

Odbor sklada za zimsko pomoč je kakor druga leta tudi letos naslovil na prebivalstvo STOja poziv, naj daje prostovoljne prispevke v korist brezposelnim družinam. Informacije daje v ta namen tajništvo odbora, ki ima svoj sedež v uradih socialnega skrbništva pri ZVU na Corso Cavour šte. 4 tel. 85-41.

Denarne prispevke sprejemajo vse tržaške banke in tudi U.P.I. v ulici Silvio Pellico šte. 4.

Zgonik

Znani zgornji kominformisti in obč. svetovalec Herman Milič se baje odmika od partije. V bližnji vasi Salež govorijo kominformisti, da je postal nekaj izdajalec njihove stranke. Čas je že, da bi vsi Slovenci spoznali, da kominformizem nima nikake zasluge v obrambi slovenstva na tržaškem. Nasprotno znani so nam primeri v miljskih hribih, kjer kominformistični Slovenci postajajo narodno mlačni in vpi-sujejo svoje otroke v italijanske šole. Zna-na nam je disciplina v partiji. Samo ukaz od vodstva bi zadoščal in omenjeni starši bi svoje otroke vpisali zopet v šole ka-mor po narodnosti spadajo!

pornega dela. Vstopil je najprej proti juž-nemu delu svojega vikarijata, v Gualakizo in tam ustanovil prvi misijon. Hitro so zrasla iz tal čedna poslopja za cerkev, za šolo in še celo za delavnice in malo bol-nišnico. Pozneje so prišle tudi redovnice, ki so prevzele vzgojo deklet.

A to je bil samo neznaten začetek, ki ni mogel zadovoljiti gorečega misijonarja. Večkrat je za šolo ponavljal, da je škof Mendez in Gualakize, a žal, da je komaj našel Gualakizo, o Mendezu pa ni duha ne sluha.

Šele leta 1915 sta se dva drzna misijo-narja ponudila, da prekoračita nevarno, še neraziskano andsko steno in poiščeta skrivnostno Mendeskovo deželo.

»In če Mendez sploh ni?« je vprašal škof. »V tem slučaju«, sta odgovorila mi-sijonarja, »ga bova ustanovila.« Tako se je tudi zgodilo. Nekaj mesecev je minulo, ne da bi škof o njiju kaj zvedel. Zelo ga je skrbelo in kesal se je, da jima je dovolil na nevarno pot. Slednjič se je vrnil samo eden...

Pripovedoval je grozotne dogodivščine,

Prosvetni večer v Gorici

Prihodnji prosvetni večer v Gorici bo v sredo 23. jan. ob osmi uri zvečer v običajnih prostorih na Placuti. Na sporedu je predavanje o pesniku Simonu Gregorčiču, recitacije njegovih pesmi in pa petje.

Vstop prost.

Splovitev motorne ladje v Tržiču

V sredo so splovili v Tržiču motorno ladjo »Helvetia« s 7000 tonami nosilnosti. Ladja je bila zgrajena v ladjedelnicah CRDA. Delali so jo približno osem mesecev. Nova ladja bo vozila potnike in blago na progi med Vzhodno Afriko in Evropo. Štela bo 99 mož posadke.

Ženski krojni tečaj

ERRE VI se prične prihodnji torek 22. januarja ob 7.30 zvečer (obenem vpisova-nje) na strokovni šoli, ulica Randaccio, I. nadstropje. Bivše učenke ne moremo zado-sti toplo priporočati dekletom ta praktični in lahki krojni tečaj, ki ga res požrtvo-valno vodi gospa Jakl Adela.

Smrti v letu 1951 v Gorici

V goriški občini smo imeli v letu 1951 579 smrti. Tako javlja občinski statistični urad.

S T R Ž A Š K E G A

Odstranjena zastava

spregovoril tudi predstavnik SDZ dr. Josip Agneletto. Pridružil se je protestu Gianpic-coli-ja ter dejal: »Italija je podpisala mirovno pogodbo, ki predvideva ustanovi-tev STOja. To ozemlje ima tudi svojo do-ločeno zastavo. Italijanski občinski sveto-valci pa se hočejo opreti na italijanski zakon, ki je izšel pred časom in ki pred-videva, da mora vsaka občina poleg svoje zastave izobesiti tudi italijansko. Toda tu-kaj ni Italija in zato je nerazumljivo, za-kaj bi morala viseti na obč. poslopju ita-lijanska zastava.« Ob koncu je tudi izjavil, da se ne bo udeleževal sej obč. sveta, dokler ne bo obč. svet, spremenil svojega sklepa. Zanimivo pa je, da plapolala na con-skem predsedstvu še vedno tržaška zastava. Iz tega je sklepati, da je izdal župan Bar-toli omenjeni odlok na lastno pobudo iz osebnih šovinističnih vne-ma.

Odpust delavcev

Ravnateljstvo ladjedelnice CRDA hoče odpustiti 548 delavcev, ki so bili popreje uslužbeni pri pomožnih podjetjih. Sindi-kati nastopajo zelo ostro proti tem krivičnim ukrepom, vendar se zdi, da brez uspeha. Ravnateljstvo se izgovarja, da so bili ti, sedaj odpušteni delavci, sprejeti v delo le pogojno. Tovarnarjem je mar sa-mo lastna korist. Nimajo sočutja do šte-vilnih družin, ki bodo morale odslej stra-dati. Znano je, da je v ladjedelnicah CRDA mnogo dela. Saj nekateri stalni delavci de-lajo celo nadure!

Radio Trst II.

Nedelja, 20. januarja: 9.00 Kmetijska od-daja 11.30 Oddaja za najmlajše. — 13.00 Glasba po željah. — 16.00 Koncert moškega zbora iz Sv. Križa. — 18.00 Kon-cert pianistke Damjane Bratuzeve. — 18.00 Iz delavskega sveta. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.00 Književnost in umetnost.

Ponedeljek, 21. I.: 18.15 Mozart: Koncert za klavir v d molu. — 19.00 Mamica pri-poveduje. — 21.00 Koncert sopranistke Slavice Battistute. — 21.20 Čajkovski:

ki sta jih doživela v onih samotnih pre-padih, a tudi tolažljivo vest, da sta našla veliko Hivarev, ki so ju prijazno sprejeli. Drugi misijonar (poljak Franc Torka) je kratkomašle ostal med njimi in začel usta-navljati Mendez, kakor je bil obljubil.

Škof se je zelo navdušil za novi misijon, a nedostopnost v deželo Mendez mu je križala vse načrte. Bil je mnenja, da je za vsako misijonsko delovanje potrebno zgraditi pot v Mendez. Ko je opazil, da se niti podeželske niti državne oblasti ne zavzamejo za njegov načrt, se je sam lotil velikanskega dela. S pomočjo preprostega ljudstva, ki živi ob vznožju onih And in pod vodstvom misijonarjev se je tako zgra-dila v štirih letih 80 km dolga pot, ki vodi čez ostre grebene in je še danes edina vez med civiliziranim predelom Ekvadorja in bogato Mendeskovo deželo.

Naravno je, da ni moglo biti uspešno misijonsko delovanje brez težav in solza. Že leta 1895 je zadela misijonarje težka preizkušnja. Državno oblast je prevzela protiverska stranka, ki je uničila skoraj

Romeo in Julija. — 22.00 Richard Strauss: Klavir z rožo, 2. dejanje. — Turek, 22. I.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Angleščina po radiu — 6. lekcija. — 20.00 Slovenski motivi. — 20.39 Ak-tualnosti. — 21.00 Dramatizirana zgodba. — 22.00 Richard Strauss: Kavalir z rožo, 3. dejanje. — Sreda, 23. I.: 13.00 Pestra operna glasba. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.30 Šola in vzgoja. — 21.00 Klavirski koncert prof. Mirce Saneinove. — 22.30 Slavni pevci.

Četrtek, 24. I.: 13.00 Slovenski dueti. — 19.00 Slovensčina za Slovence. — 20.00 Koncert violinista prof. Karla Saneina. — 21.00 Radijski oder — V. Calvino: ČLO-VEŠKO BITJE, igra v 3 dej. — nato Priljubljene melodije. — Petek, 25. I.: 13.00 Glasba po željah. — 18.30 Koncert sopranistke Rožice Kozem. — 19.00 Angleščina po radiu — 7. lek-cija. — 20.00 Slovenski motivi. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.00 Ra-hmaninov: Koncert št. 2. — Sobota, 26. I.: 13.00 Šramel kvintet. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.30 Lepe me-lodije — lepi glasovi. — 22.30 Ples za konec tedna.

Moj molitvenik

V Dobrodelni pisarni v Gorici in v Ma-rinjem domu v Trstu, pri gg. župnikih in kat. knjigarneh so na razpolago mladinski molitveniki. Izvod stane samo 50 lir. Ker je »Moj molitvenik« namenjen predvsem mladini, da bi lažje in lepše sodelovala pri službi božji, naj dušni pastirji in starši poskrbe, da si zlasti fantje in dekleta na-bavijo ta praktičen in po vsebini bogat molitvenik. Vernik brez molitvenika pri službi božji je podoben kmetu ali delavcu, ki gre na delo, pa nima potrebnega orodja.

Darovi za sklad L. Kemperla

Jože Novak iz Trsta 450; Jože Čok iz Trsta 300; Jakob Kuret iz Trsta 260; dru-žina Vranič namesto cvetja na grob pok. Rafaela Piščanc 1000; slovenski misijonar 500; N.N. 10.000; družbenica od Sv. Ja-koba 150; N.N. 5000; v spomin pok. msgr. dr. Pavlice in pok. msgr. dr. Brumata da-ruje Karel Črnigoj iz Tržiča 600; Peter Lazar Sv. Anton Trst 2000.— lir.

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE N.N. 2000; N.N. iz Štandreža 950; N.N. iz Gorice 1000.— lir.

Bog povrni! V imenu revnih dijakov se vodstvo iskreno zahvaljuje.

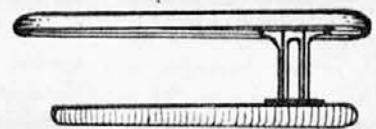
Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Karel Črnigoj 400.— lir.

Vsem srčna hvala!

FODERAMI

A. Pectot

TRST - UL. GINNASTICA 22 - TEL. 95-998

Po najugodnejših cenah vse potrebščine za krojače, šivilje, krznarje

vse verske ustanove v Ekvadorju.

V nekaj urah so prijeli vse tuje duhov-nike in jih kakor razbojnike odpeljali skozi gozdove do pristanišča Esmeraldas, kjer so se ukreali in šli v Perú.

Misijonarji pa, ki so živeli v Orientu med Hivarci, so sicer ostali na svojem mestu, a v tako obupni zapuščenosti, da se je večasih zdelo, da bodo pomrli od gla-du in pomanjkanja.

Tudi Hivarci so večkrat napadli misijon. Posebno hudo je bilo neko noč v maju leta 1909, ko je tolpa divjakov napadla samostan čč. sester z zahtevo, naj jim izroče neko ženo, katero so oni preganjali in je pri sestrh iskala zatočišča. Seveda so se redovnice tej zahtevi uprle. Prišlo je do hudega spopada. Le z velikimi teža-vami so kristjani rešili misijon. Tudi v Mendezu je prišlo do spopadov med krščanskimi in poganskimi Hivarci, posebno l. 1920, ko je krvoločni čarovnik Tendeša umoril najboljšega prijatelja misijonarjev, Hivarca Sandu. Slednjič so se ta sovraštva vendar pomirila.

Omenimo naj še hudo nesrečo, ki je

Pozor na knjige in revije!

Dobra knjiga je več vredna kot dober prijatelj. Zato pa opozarjamo naše bralce sedaj ob začetku leta, naj si preskrbijo dobre knjige in revije. Priporočila vred-ne revije so: *Vera in dom*: zelo primerna družinska revija, ki prinaša prav lepe poljudne sestavke nabožne in poučne vsebine. Izhaja na Koroškem desetkrat na leto in stane vsaka številka samo 50 lir. Naročite jo lahko pri Dobrodelni pisarni v Gorici.

Duhovno življenje: Naša najboljša in najbogatejša revija. Tiska se v Buenos Ai-resu. Izhaja vsak mesec. Ima tudi prilogo Katoliški misijoni, ki prinaša vsakovrstne novice iz misijonskega sveta, zlasti iz življenja in dela naših misijonarjev. Stane vsaka številka 220 lir. V Gorici se naroča pri Dobrodelni pisarni, v Trstu pri č. g. St. Janežiču, župniku v Mačkoljah.

Ave Marija: To je mesečna revija ame-riških katoliških Slovencev. Izdajajo jo slovenski frančiškani v Lemontu (Ohio USA). Bogato ilustriran mesečnik, ki pri-naša poleg člankov za versko in duhovno življenje še novice iz življenja ameriških Slovencev. Tudi ta se naroča pri Dobrodel-ni pisarni v Gorici in stane tri USA dol.

Lani izšle dobre knjige so:

Ribiči, vsega priporočila vredna knjiga, opisuje na zelo zanimiv način življenje in apostolsko delo francoskih žosistov; stane 620 lir.

Puščava bo cvetela, prevod iz francoščine. Zanimiva povest iz življenja mohamedan-cev in katoličanov v Severni Afriki. Stane 500 lir.

Friderik Baraga: življenje slov. misijo-narja med Indijanci v Severni Ameriki. Stane tisoč lir. Trenutno se v Gorici ne dobi, a bo kmalu zopet prišla.

Zlata knjižica: vsebuje zlate nauke za dekleta. Na razpolago je še nekaj izvodov. Stane sto lir.

Bl. Dominik Savio: ilustrirano življenje tega mladega štirinajstletnega svetnika. Kupite jo vašim otrokom, naredite jim največje veselje! Stane samo sto lir.

Z rodne zemlje: tri novele Metoda Turn-ska iz življenja slovenskih ljudi v komaj pretekli dobi. Stane 450 lir.

Ob jubileju: zbirka razprav dr. Ahčina o socialnih okrožnicah Leona XIII., Pija XI. in Pija XII. Cena 300 lir.

Vse te knjige in revije lahko kupite ali naročite, v Dobrodelni pisarni v Gorici. Knjige dobite tudi v Katoliški knjigarni v Gorici in v knjigarni »Fortunato« v Trstu.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

največje misijonarje preteklega stoletja, poleg kardinala Lavigerie-a, kardinala Mas-saie in našega škofa Friderika Barage.

Rodil se je v Caramagna v Piemontu, dne 23. marca 1846. Že otrok je kmalu pokazal svojo veliko nadarjenost, a tudi svojo izvanredno živahno naravo. Bil je gojenec sv. Janeza Boska v Turinu. Zdi se, da od začetka njegovi predstojniki in učitelji niso bili nič kaj zadovoljni z nje-govim vedenjem. A pod vodstvom izvedene-ga vzgojitelja sv. Janeza Boska je polagoma ukrotil svoj značaj in usmeril mogoče-ne sile svoje duše proti visokim idealom.

Postal je salezijanec, odšel kot misijonar v Ameriko in bil prvi, ki je vstopil v sko-raj neobljudene puščave južne Patagonije. Bil je tudi provincial salezijanske družbe v Argentini in Čile. Veliko število sale-zijanskih ustanov v Južni Ameriki je sad njegove neizčrpane delavnosti in podjetnosti. Udejstvoval se je tudi kot pisatelj in skla-datelj. Njegove skladbe so še danes pri-ljubljen repertorij na šolskih odrih v Ev-ropi in v Ameriki.

Msgr. Costamagna se je takoj lotil na-

doletela misijonarje 15. julija 1717. Ko je lepo število belih delavcev pridno delalo na sloviti poti v Mendez pod vodstvom P. Albina Del Curto, jih je presenetil hud peščen plaz, pod katerim je devet delavcev našlo žalostno smrt. Koliko gorja so v tistih dneh prestali škof in drugi misijonarji, se ne da opisati.

Vse te nesreče in nepravilke so globoko pretresle občutljivo srce škofa Costamagne. Njegovo zdravje je začelo pešati. Preveč je bilo dela in preveliko je pretrpel. 24 let je škofoval svojemu novoustanovljene-mu misijonu. Bilo je 24 let nepretrganih skrbi in mučnega dela. Večkrat je bil kri-vično preganjan, dvakrat izgnan in doži-vel je marsikako razočaranje.

Leta 1919 je zadnjič obiskal svoje sinove v divji džungli. Ko se je vračal, je z vr-hunca hriba zadnjič pogledal na brezkon-čno zeleno ravan, vzdignil svoj škofovski križ, blagoslovil celo deželo in se ločil za vedno od svojega vikarijata.

Šel je v Argentino, ki mu je bila kot druga domovina in tam umrl v Bernalu dne 9. sept. 1921.